

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-192/2015-OD-SPZ/1

Počet listů: 2

Přílohy: 3

Nejvyšší soud

Burešova 20

657 37 Brno

Věc: obv. zemř. J. S. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

1. Ověřená kopie rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Olomouci ze dne 10.11.1950 č. j. Vt 327/50-III
2. Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 15.7.2013, č. j. 2283-2/2013-211100
3. Podnět ke stížnosti pro porušení zákona, sepsaný advokátem ze dne 5. 3. 2016, a dodatek k podnětu ze dne 6. 6. 2016

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného J. S.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Olomouci ze dne 10.11.1950 č. j. Vt 327/50-III.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Olomouci ze dne 10.11.1950 č. j. Vt 327/50-III byl J. S. uznán vinným trestným činem neuposlechnutí rozkazu podle § 278 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb. v jednočinném souběhu s trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., přičemž mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 2 a půl roku a trest ztráty čestných práv občanských na dobu 5 let.

Předmětných trestných činů se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že dne 2.10.1950 po nástupu do vojenské základní služby a později dne 8. 10. 1950 u vojenského útvaru v K. odmítl z náboženských důvodů jako příslušník sekty „Svědci Jehovovi“ obléci vojenský stejnokroj, vzít do rukou zbraň a podrobit se vojenskému výcviku, ač mu to bylo příslušnými představenými nařízeno a na svém odmítavém stanovisku setrval.

Daný rozsudek nabyl právní moci dnem jeho vyhlášení, tedy 10. 11. 1950. Jmenovaný téhož dne nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody a vykonal jej po zápočtu vazby od 10. 10. 1950 dne 10. 4. 1953.

Obviněný nepožádal o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu, bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., trestního řádu, bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti mimo jiné i tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Podle § 278 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, se trestného činu neuposlechnutí rozkazu dopustil ten, kdo odepřel provést nebo, byť i z nedbalosti, neprovedl rozkaz představeného.

Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že obviněný se ke svému jednání u hlavního líčení plně doznal, přičemž uvedl, že se trestného činu dopustil proto, že mu jeho náboženské přesvědčení nedovolovalo nastoupit službu v branné moci.

Soud konstatoval, že to, co obviněný uvedl na svoji obhajobu, jej nemůže vyvinít, pouze vysvětlit pohnutky jeho jednání.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ve světle nálezů Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 26. 3. 2003, sp. zn. Pl.ÚS 42/02, a ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II.ÚS 674/01) dopadá na citované rozhodnutí aplikace zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, neboť právo svobody svědomí plynoucí z čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod patří k základním právům absolutním, tj. takovým, která nelze omezit zákonem. Podle Ústavního soudu se v případě nenastoupení vojenské služby jedná o uplatnění práva na svobodu svědomí a z něho vyplývajícího práva na svobodu náboženského vyznání, k jejichž respektování je Česká republika vázána mezinárodními smlouvami. V době spáchání trestného činu obviněným byla svoboda vyznání sice formálně zaručena Ústavou, ovšem norma nižší právní síly, podle níž by občan takové ústavní právo mohl realizovat, vydána nebyla a ustanovení jiných právních norem (např. branného zákona) tuto svobodu prakticky likvidovala. Jestliže zákonodárce nestanovil žádnou alternativu k tomu, aby lidé mohli dostát svým povinnostem za současné realizace práva na svobodu

vyznání, není možné činy, kterými byla realizována ústavně zaručená svoboda vyznání, pokládat za trestné.

Obviněný svým jednáním pouze uplatňoval i tehdejší Ústavou zaručené právo na svobodu svědomí a náboženského přesvědčení, proto nelze považovat posuzované jednání obviněného, fakticky spočívající v odmítnutí vojenské služby jako takové z náboženských důvodů, za trestné.

Na základě shora uvedených skutečností proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud:

1. Podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným rozsudkem býv. Nižšího vojenského soudu v Olomouci ze dne 10.11.1950, č. j. Vt 327/50-III, byl porušen zákon v ustanovení § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním, ve vztahu k ustanovením § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, a § 278 odst. 1 zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, a to v neprospěch obviněného zemřelého J. S.;
2. podle § 269 odst. 2 tr. ř. rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Olomouci ze dne 10.11.1950, č. j. Vt 327/50-III, zrušil a zrušil i všechna další rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., příp. podle § 271 odst. 1 tr. ř..

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 50/2016](#)